

1. ΘΕΜΑ

Συμπληρωματικές προτάσεις με το *που* (γεγονοτικές)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Άκουσα που μιλούσαν δυνατά μεταξύ τους. Ένιωθα που γινόμεουν μέρα με τη μέρα καλύτερος. Δε βλέπεις που δε με ακούει καθόλου; Με ενοχλεί που παίζει δυνατά η μουσική. Με πειράζει που μιλάει τόσο δυνατά. Δεν το μετάνιωσε που τον μάλωσε. Στενοχωριέται που δεν έχει γυρίσει ακόμα ο γιος του. Χαίρομαι που μου τηλεφώνησες.

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

B ΚΕΓ, 1, 2 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Αντικείμενα

Σύνταξη απρόσωπων ρημάτων

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες για τους αλλόγλωσσους.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι γεγονοτικές είναι εξαρτημένες προτάσεις οι οποίες εισάγονται με το σύνδεσμο *που* και εκφράζουν ένα γεγονός. Οι συμπληρωματικές προτάσεις που εισάγονται με το *που* εκφέρονται στην οριστική.

Θυμάμαι *που* με πήρε με το αυτοκίνητο και πήγαμε βόλτα. (= ότι)

1) Γεγονοτικές προτάσεις που λειτουργούν ως αντικείμενο

Οι προτάσεις που εισάγονται με το *που* λειτουργούν ως αντικείμενο όταν συντάσσονται με ρήματα όπως: ακούω, αισθάνομαι, αντιλαμβάνομαι, βλέπω, νιώθω, καταλαβαίνω, ξέρω κτλ., δηλαδή με ρήματα που προϋποθέτουν ότι η *που*-πρόταση εκφράζει ένα γεγονός:

Άκουσα που μάλωναν μεταξύ τους.

Ένιωθα που γινόμεουν μέρα με τη μέρα καλύτερος.

Δε βλέπεις που δε με υπολογίζει καθόλου;

2) Γεγονοτικές προτάσεις που λειτουργούν ως υποκείμενο

Μια *που*-πρόταση μπορεί να συμπληρώνει το νόημα ενός απρόσωπου ρήματος (με ανησυχεί, με ενοχλεί, με πειράζει κτλ.) ή μιας απρόσωπης έκφρασης (είναι + ουδέτερο επίθετο), και τότε λειτουργεί ως υποκείμενο:

Με ενοχλεί που μιλάει τόσο δυνατά.

Με πειράζει που δε μου δίνουν σημασία.

Με ανησυχεί που δεν παίρνει τηλέφωνο.

Είναι καλό που τελικά έπιασες δουλειά.

Είναι ευχάριστο που φυσάει.

3) Γεγονοτικές προτάσεις που λειτουργούν ως επεξήγηση

Όταν μια *που*-πρόταση συμπληρώνει ένα ρήμα που συνδυάζεται με την κλιτική αντωνυμία *το*, όπως: *το* θέλω, *το* μετανιώνω, *το* ξέρω, *το* πιστεύω κτλ., τότε η συμπληρωματική *που*-πρόταση λειτουργεί ως επεξήγηση της κλιτικής αντωνυμίας *το*:

Δεν το μετάνιωσε που τον μάλωσε.

- Μια *που-πρόταση* χαρακτηρίζεται ως επιρρηματική αιτιολογική όταν ο σύνδεσμος *που* ερμηνεύεται ως «επειδή»:

Λυπάμαι που η Νίκη έχασε την τσάντα της.

Λυπάται που του είπε ψέματα.

Χαίρομαι που μου τηλεφώνησες.

Φοβάμαι που δεν έχω νέα του.

Στενοχωριέται που δεν έχει γυρίσει ακόμα ο γιος του.

Δε το θέλω που μου το δίνει αυτός.

Με ενοχλεί που παίζει δυνατά η μουσική.

- Μια *που-πρόταση* μπορεί να αποτελεί συμπλήρωμα ενός επιθέτου ή ουσιαστικού:

Είναι ευχαριστημένος που έγραψε καλά στο διαγώνισμα.

Τρελάθηκε από τη χαρά της που τον είδε.

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το *που* εισάγει συμπληρωματικές προτάσεις οι οποίες μπορεί να λειτουργούν ως αντικείμενο ή υποκείμενο του ρήματος ή ως επεξήγηση (*Άκουσα που μάλωναν μεταξύ τους. Με ενοχλεί που μιλάει τόσο δυνατά. Δεν το μετάνιωσε που τον μάλωσε.*). Στόχος μας είναι να καταλάβουν οι μαθητές το συντακτικό ρόλο μιας συμπληρωματικής *που-πρότασης*. Ο διδάσκων μπορεί να ξεκινήσει τη διδασκαλία του με πολύ απλά παραδείγματα στα οποία μια *που-πρόταση* έχει θέση αντικειμένου και να προχωρήσει στη συνέχεια σε *που-πρότασεις* που έχουν θέση υποκειμένου ή λειτουργούν ως επεξήγηση.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ31: Συμπληρωματικές προτάσεις με συμπληρωματικό δείκτη *ότι/πως*

ΓΓ32: Συμπληρωματικές προτάσεις με *να-πρόταση*

ΓΓ33: Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις

ΓΓ34: Συμπληρωματικές προτάσεις με το *μήπως/μη(ν)*

ΓΓ36: Ουσιαστικοποιημένες προτάσεις

ΓΓ40: Όψη του ρήματος

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 463-467.